

PFU

NORDLYS arbeider etter Vær Varsomplakatens regler for god presse-skikk. Pressens Faglige Utvalg (PFU) behandler klager mot pressens i presseetiske spørsmål. Adresse: Prinsensgt. 1, postboks 46, sentrum, 0101 Oslo. Telefon 22 40 50 40, telefaks 22 41 19 80.

«Der tiltrængtes et blad som vil være en ærlig talsmann for smaafolks sak»

Alfred Eriksen grunnlegger av Nordlys i 1902

DETTE SKJER

■ Den internasjonale hvalfangstkommissionen holder årsmøte i Marokko.

■ Kommunestyremøte i Dyrøy.

■ Sommersolhverv. Årets lengste dag.

■ Ungdommens kirkemøte på Hamar.

■ Nye tall om utsiktene for norsk økonomi. HSH, hovedorganisasjonen for handel og tjenester, presenterer de aller siste tallene om situasjonen og fremtidsutsiktene for handels- og tjenestebedriftene i Norge.

■ Ekstraordinær generalforsamling i Norsk Hydro.

TURNUSLEGER: Turnusordningens betydning for spredning og kvalitet på legedekningen i utkantene er kanskje ikke så lett å se fra Oslo?

Bør Helsedirektoratet flyttes fra Oslo?

PÅ DEN 3. SIDE

Terese Folgerø
Eldreoverlege
dr. med
Tromsø
kommune

Helsedirektoratet har foreslått utvikling av legenes turnustjeneste. Det foreslås etablering av nybegynnerstillinger for leger i stedet. Forslaget tar sikte på å løse en rekke problemer, men kan gi nye og større utfordringer, særlig for utkantkommuner.

EØS-forpliktelser

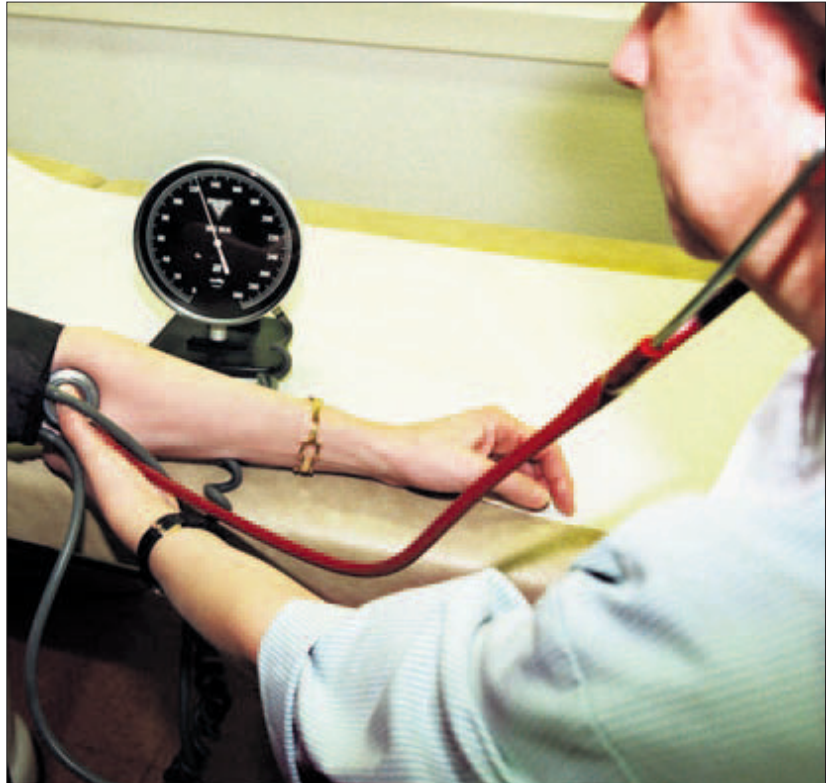
Bakgrunnen for at myndighetene nå tenker nytt, er våre EØS-forpliktelser. Norge må garantere utlendinger den samme retten til turnusplass som norske borgere, fordi turnustjenesten regnes som arbeid, og ikke som utdanning. Myndighetene har ikke lenger den nødvendige kontroll over situasjonen, og vi har fått en for stor søkning av leger uten kjennskap til norsk kultur, språk, lovregulering og sosiale forhold.

Helsedirektoratet understreker at innføring av nybegynnerstillinger vil være den billigste måten å styrke legetjenesten i kommunene. Dersom økningen av legestillinger i kommunene skal komme gjennom en dobling av antall nyutdannet leger i tidsbegrensete stillinger, er det vanskelig å se at intensjonene i Stortingsmelding nr. 47 om Samhandlingsreformen ivaretas. Både eldre og pasienter med kroniske lidelser vil være bedre tjent med en økning i faste legestillinger, slik stortingsmeldingen har gitt grunn til å forvente.

Nybegynnerstillinger

Turnustjenesten for leger ble innført i 1955 i forbindelse med nedkorting av studietiden, og har siden hatt som mål å kvalifisere nyutdannende leger til selvstendig og godt legearbeid. Legene har blitt fordelt over hele landet etter loddtrekning. Gjennom obligatorisk tjeneste på kirurgiske og medisinske sykehusavdelinger, har man sikret de nyutdannede legene trening i diagnostikk og behandling av akutte og kroniske tilstander fra de største fagområdene, før et halvår i allmennpraksis.

Helsedirektoratet foreslår at ordningen nå erstattes av «nybegynnerstillinger» som skal søkes på som andre jobber, og der arbeidsgiver velger den de helst vil ha. Tjenesten på sykehus kan være på en

STØRRE UTFORDRINGER: En økende eldre befolkning og flere med kroniske sykdommer stiller stadig større krav til kunnskap og erfaring hos legene.

Foto: Vidar Ruud, ANB

rekke avdelinger, og disse legene som ikke nødvendigvis har trening i å håndtere indremedisinske og kirurgiske problemstillinger, skal videre til ett år i allmennpraksis, der de tar imot oss på legevakt når vi blir syke.

Rettferdig ordning

Loddtrekning av turnusplass har hittil sikret tilnærmet lik geografisk fordeling av nyutdannede leger i hele landet, og har blitt oppfattet av de fleste som en rettferdig ordning. Mange dyktige studenter har blitt plassert steder de ikke en gang hadde hørt om, og har fått øynene opp for kvaliteter ved å leve livet og utøve yrket der. Betydningen av dette for legedekningen på landsbasis er kanskje ikke like lett å se fra Oslo?

Helsedirektoratet fokuserer spesielt på at kommunene styrkes i forbindelse med overgang til «nybegynnerstillinger» som erstatning for turnustjeneste. Mange steder er det turnuskandidatene som representerer stabiliteten, men de er bare

et halvt år i kommunen. Det pekes på at forslaget innebærer en dobling tjenestelengde for nyutdannende leger i kommunene, og at dette bidrar til å styrke legetjenesten. I stedet for vikarer som skifter hver sjette uke, vil man kunne få leger i nybegynnerstillinger i et helt år, og antallet nybegynnerstillinger vil bli dobbelt så stort som antall turnusplasser er nå.

Ferske leger til utkantene

Samtidig som praksistiden i kommunene skal øke, fjernes den tilfældige legefördelingen som hittil har blitt ivarettet gjennom loddtrekning. Det kan tenkes at de samme forhold som gjør at fastleger ikke ønsker å bo og jobbe mange steder, vil bidra til at ferske leger heller ikke vil søke nybegynnerstillinger der.

Dette kan føre til at slike stillinger blir stående ledige fordi det ikke er søkere, eller at kun de som ikke får jobb i mer populære områder, kommer til utkantkommuner. Dette kan være ferske leger som trenger lenger tid på å bli dyktige, og som kan bli utmerkede leger under god veiledning fra en erfaren kollega. Disse uferdige legene kan risikere kun å få jobb der ingen andre vil være, og vil derfor mangle nødvendig veiledning.

Hvis pasienten med akutt hjerteinfarkt er riktig uheldig, blir hun møtt av en lege som ikke har fått jobb noe annet sted, og den akuttmedisinske treningen legen har, er fra ett år ved psykiatrisk avdeling.

Strengere legekra

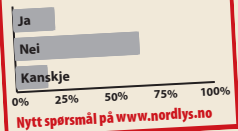
Samhandlingsreformen har varslet styrking av kommunehelsetjenesten, med blant annet økning av legestillinger i kommunene. Det pekes på behov for forskning i allmennmedisin, og behov for allmennleger med spesialkompetanse innenfor ulike fagfelt. Allmennlegenes vurderingskompetanse trenger å styrkes for å bidra til at flere pasienter håndteres utenfor sykehus.

En økende eldre befolkning og flere med kroniske sykdommer stiller krav til kunnskap og erfaring nok til å ivareta pasienter med sammensatte tilstander og atypiske sykdomsbilder.

Helsedirektoratet prøver å slå to fluer i en smekk ved å erstatte turnustjenesten med nybegynnerstillinger for leger; kommunehelsetjenesten skal styrkes, og man skal få kontroll over problemene knyttet til turnustjenesten. Her er vi nærmere det engelske uttrykket «Killing two birds with one stone».

NETTOPP NÅ

Skal du på festival i sommer?

Nytt spørsmål på www.nordlys.no

FOR 20 ÅR SIDEN

Piloter som skulle bli kapteiner på SAS Commuters Foker 50-fly klarte ikke å bestå eksamen. Sju av ti klarte ikke de testene som skulle til. Dette er ifølge direktøren i SAS Commuter hovedårsaken til at en rekke flyginger i Nord-Norge må kanselleres på grunn av mannskapsmangel. Imens vokser raseriet i Nord-Norge over at SAS ikke klarer å gjennomføre flygingene. Både politikere og næringslivet reagerer, og mener at det må få konsekvenser for SAS.

Nordlys 21. juni 1990

FOR 50 ÅR SIDEN

En sovjetisk helsedelegasjon med helseminister Sergei Kurasjov i spissen, fikk et noe hektisk, men likevel verdifullt glimt noen korte formiddagsstimer før de reiste videre sørover til Oslo. Delegasjonen var blant annet på besøk ved det nye Asgård-sykehuset som blir betegnet som et av Skandinavias mest moderne i sitt slag. Og de var meget godt fornøyd med det de fikk se, selv om det syntes byggearbeidene hadde tatt for lang tid.

Nordlys 21. juni 1960

Helsedirektoratet prøver å slå to fluer i en smekk (...). Her er vi nærmere det engelske uttrykket «Killing two birds with one stone».